

Handläggare
Westerling Johan

Datum
2015-09-07

Diarienummer
UBN-2015-3627

Utbildningsnämnden

Rapport uppföljning av skolklagomål och anmälan om kränkande behandling till huvudman 2015-01-01-2015-06-30

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att

lägga rapporten "Uppföljning av skolklagomål och anmälan om kränkande behandling till huvudman" till handlingarna

Sammanfattning

Rapporten redovisar skolklagomål och anmälan om kränkande behandling till huvudman för perioden 2015-01-01-2015-06-30. För skolklagomål som inkommit under perioden kan inga större skillnader konstateras jämfört med 2014 förutsatt jämn fördelning av ärenden över året. Dock har nedläggningen av GUC/Bolandgymnasiet inneburit en ökning av antal synpunkter. För antalet anmälningar om kränkande behandling till huvudman har en ökning skett för anmälningar gällande förskolan. Ett uppdrag finns att kartlägga föregående års anmälningar för att få en bild över vad anmälningarna gäller och vilka som gör anmälan. Antalet anmälningar från grundskola och gymnasieskola motsvarar 2014, förutsatt jämn fördelning över året.

Ärendet

Enligt rutinerna för skolklagomål enligt skollagen och anmälan om kränkande behandling vid kommunal verksamhet ska en uppföljning göras till nämnd två gånger per år i samband eller när nämnden så begär. Rapporten innehåller en uppföljning av skolklagomål och anmälan om kränkande behandling för första halvåret 2015.

Utbildningsförvaltningen

Direktör

Uppföljning skolklagomål och anmälan om kränkande behandling till huvudman

2015-08-27

Innehållsförteckning

Skolklagomål.....	3
Redovisning av skolklagomål 2015-01-01-2015-06-30.....	3
Bemötande (7 ärenden)	4
Elevhälsa (1 ärende).....	4
Information (5 ärenden).....	4
Lokaler och miljö (14 ärenden).....	4
Trygghet (10 ärenden).....	4
Placering (67 ärenden).....	4
Utbildningens genomförande (53 ärenden).....	5
Övrigt (14 ärenden).....	5
Sammanfattning.....	5
Anmälan till huvudman angående diskriminering och kränkande behandling	6
Regelverk	6
Redovisning av anmälan till huvudman angående kränkande behandling 2015-01-01-2015-06-30 ..	6
Förskola.....	7
Grundskola, fritidshem och gymnasieskola	7
Anmälan till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet.....	7
Fall 1 – anmälan till Barn- och elevombudet om kränkande behandling vid en grundskola	8
Fall 2 – anmälan till huvudmannen om kränkande behandling.....	9
Sammanfattning	9
Enkätresultat Uppsala kommun 2015 gällande trygghet, kränkande behandling och delaktighet....	10

Skolklagomål

I Skollagens 4 kap. 8 §, Kvalitet och inflytande, regleras att huvudmannen ska ha rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Huvudmannen bestämmer hur klagomålshanteringen ska organiseras och hur information om klagomålsrutinerna ska lämnas.

Redovisning av skolklagomål 2015-01-01-2015-06-30

Översikt inkomna skolklagomål 2015-01-01-2015-06-30

Skolform	Antal	Bemötande	Elevhälsa	Information	Lokaler miljö	Placering	Trygghet	Utbildningens genomförande	Övrigt	Varav stängda
Förskola	45	2		1	7	2	6	20	7	36
Grundskola	39	3	1	3	4	4	2	21	1	28
Grundsärskola	0									
Fritidshem	2						1	1		1
Gymnasieskola	67			1	1	56		4	5	61
Gymnasiesärskola	0									
Fritidsklubb	0									
Vuxenutbildning	2	1						1		1
Friskolor (förskolor)	11	1			2		1	6	1	8
Summa	166	7	1	5	14	62	10	53	14	135

För handläggning av skolklagomål finns rutiner framtagna. Under perioden inkom 167 skolklagomål, av dessa är 135 stängda och avslutade. En genomgång av oavslutade ärenden pågår och det går därför inte i nuläget att avgöra om dessa är obesvarade eller inte. Framöver kommer uppföljningen av oavslutade ärenden ske mer kontinuerligt.

Det finns tolv kategorier som används vid registrering av klagomålet. Dessa är:

1. Bemötande
2. Delaktighet
3. Elevhälsa
4. Elevresor
5. Information
6. Lokaler och miljö
7. Placering
8. Tillgänglighet
9. Trygghet
10. Utbildningens genomförande
11. Utbildningens innehåll
12. Övrigt

För periodens registrerade klagomål har följande kategorier använts:

Bemötande (7 ärenden)

Under kategorin bemötande registreras klagomål som berör brister i bemötande från skolans sida. För de klagomål som registrerats under kategorin bemötande handlar det om ett uttryckt missnöje över skolpersonals bemötande av elever eller vårdnadshavare. 4 av ärendena är besvarade och avslutade. Ett fall handlar om synpunkter på skolans generella antimobbningsarbete, övriga om individuella möten. Ansvarig för klagomålet har mött upp anmälarens synpunkter och åtgärdat i de fall som är möjliga.

Elevhälsa (1 ärende)

Under kategorin elevhälsa registreras ärenden som rör brister i skolans elevhälsoarbete. Ärendet som registrerats under kategorin handlar om sättet att hantera dokumentation mellan elevhälsan och hemmet av elevs journalanteckningar. Anmälaren ansåg att utdrag från journal riskerade att kunna läsas av obehörig. Skolan har omedelbart åtgärdat detta.

Information (5 ärenden)

Under kategorin information registreras ärenden som rör brister av information mellan skola, elev och vårdnadshavare. Flertalet av klagomålen rör brister kommunikation mellan skolan och hemmet/vårdnadshavare. Exempel kan vara att skolan inte följt rutiner när det gäller att meddela ogiltig frånvaro eller att skolan inte meddelat vårdnadshavare om saker av vikt som att, till exempel, varna för risk eleven inte når kunskapsmålen. Ansvarig har besvarat anmälaren och uttryckt sin strävan om förbättring av kommunikation mellan skolan och anmälaren. 4 av 5 ärenden är avslutade.

Lokaler och miljö (14 ärenden)

Under kategorin lokaler och miljö registreras ärenden som rör brister i skolans lokaler och miljö. Flertalet klagomål som registrerats i kategorin rör utomhusmiljöer och brister i säkerhet. Till exempel kan det röra sig om trafikfarliga häckar vid utfarter, trasiga grindar och dålig belysning. För de klagomål som rör inomhusmiljön rör det sig om dålig städning eller dålig ventilation. Ett fåtal klagomål rör specifika synpunkter på organisation som, till exempel, att flytta elever till annan skola på grund av platsbrist. 10 av 14 ärenden är avslutade.

Trygghet (10 ärenden)

Under kategorin trygghet registreras klagomål som rör säkerhet både vad gäller fysisk miljö och psykiskt välbefinnande. Det finns en koppling till kategorin lokaler och miljö, speciellt när det gäller brister i säkerhet. Hälften av klagomålen som registrerats under kategorin trygghet handlar om hög personalomsättning, för stora barngrupper och stökiga miljöer. Anmälaren pekar på konsekvenser för barn och elevers trygghet. Övriga klagomål handlar om brister i säkerhet vid utom- eller inomhusvistelse. Dessa skulle kunna kategoriseras under lokaler och miljö, men har innehållit specifika beskrivningar av otrygghet. 6 av 10 ärenden är avslutade.

Placering (67 ärenden)

Under kategorin placering registreras klagomål som rör skolval, antagning och handläggning av detta. Den stora mängden ärenden kan förklaras av nedläggningen av GUC/Bolandsgymnasiet då 56 av ärendena gäller denna. Dessa ärenden hanteras av särskild handläggare Håkan Joas. Övriga ärenden

handlar för grundskolans del om konsekvenser av förändring i antagning vad gäller syskonförtur och beslut om närhetsprincip. Ärenden gällande förskolan handlar om att inte få plats, trots flera alternativ (2 ärenden). Alla ärenden är avslutade.

Utbildningens genomförande (53 ärenden)

Utbildningens genomförande är en bred kategori som kan innehålla många områden. Då ett klagomål innehåller uttryck för brister inom flera kategorier kategoriseras den under utbildningens genomförande. Det kan även vara så att klagomålet är vagt och generellt. De allra flesta ärendena har en koppling till personal. Klagomålen handlar om missnöje över en specifik medarbetare som anses brustit i omsorg eller om personalens möjlighet att upprätthålla god kvalitet i utbildningen. Det kan ofta, i förskolan, handla om brist i tillsyn av barnen. Flera ärenden handlar om att personalomsättningen är hög och att detta får konsekvenser för kvaliteten. Ärenden handlar även om att man anser att det är brist på resurser. En del ärenden är breda och generella, andra mycket specifika. Som exempel kan ett ärende handla om att förskolan och skolan bör samplanera studiedagar eller att elever anses få för många prov under en viss period. Det kan även handla om ett uttryckt missnöje över klassindelningar och annan planering som inte anses tillräckligt kommunicerad. Sammanfattningsvis bottnar de flesta ärenden i olika uppfattningar om vilka behov som barn och elever har och hur dessa tillgodoses. Få ärenden (3) handlar om uttryckta brister på skolans ledning. 35 ärenden är avslutade.

Övrigt (14 ärenden)

Under kategorin övrigt samlas allt som inte passar under någon annan rubrik. Ärendena handlar om allt från brister i planering av mat för allergiker eller att mellanmålen bör sockersaneras. Andra exempel är upprop att inte stänga en öppen förskola eller en undran om personalen på skolorna har utbildning i hjärt-och lungräddning. Ärenden kan vara tips om förbättringar och direkta frågor på sådant man finner oklart. I merparten av ärendena har ansvarig bemött klagomålet genom att ge en förklaring till det inträffade. Då det varit möjligt har ansvarig satt in åtgärder, eller på annat sätt tillmötesgått anmälaren. 9 ärenden är avslutade.

Sammanfattning

Jämförande siffror finns för helår 2014. Förutsatt jämn fördelning av ärenden under året kan inga större skillnader konstateras jämfört med föregående år. Följande kan noteras:

- Nedläggningen av GUC/Bolandgymnasiet har inneburit en ökning av antal synpunkter, 56 av totalt 166 synpunkter rör nedläggningen av GUC/Bolandgymnasiet. Alla klagomål kom in i samband med offentliggörandet av nedläggningen.
- Viss ökning av synpunkter gällande utbildningens genomförande. En orsak till detta kan vara att kategorin är så bred att det inte går att utesluta en viss subjektiv bedömning av vilka ärenden som läggs in i kategorin.
- Viss minskning av synpunkter gällande trygghet och information (2014 var totalt 40 ärenden tillhörande kategorin trygghet och 19 tillhörande kategorin information).
- Skolklagomålen ökar när något extraordinärt inträffar. Vid terminsstart kan även antalet klagomål öka.

Anmälan till huvudman angående diskriminering och kränkande behandling

Regelverk

I ärenden avseende kränkande behandling tillämpas 6 kap. och 26 kap. i skollagen. Alla barn och elever har rätt att utvecklas i en trygg miljö och bemötas med respekt. Kränkande behandling är handlingar som kränker barns eller elevers värdighet. Kränkningar kan bestå av till exempel nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar. Kränkningar kan även bestå av utfrysning eller hot. De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att skolan bedriver ett målinriktat arbetet för att motverka kränkande behandling av barn och elever. En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i skolan är skyldig att anmäla detta till rektor. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Skolans personal är skyldig att motverka att kränkande behandling uppkommer och, om så ändå sker, se till att den upphör. Skolan ska ta varje uppgift eller annan signal om kränkande behandling på allvar och utreda vad som ligger bakom. Utredningens omfattning är beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Om utredningen visar att kränkande behandling förekommer ska skolan sätta in de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta kränkningar. För att försäkra sig om att åtgärderna ger resultat ska åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det vid uppföljningen visar att kränkningarna fortfarande pågår ska nya eller kompletterande åtgärder vidtas för att kränkningarna ska upphöra. Enligt skollagen ska alla skolor upprätta en plan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Planen ska innehålla en beskrivning av skolans främjande och förebyggande arbete med att motverka diskriminering och kränkande behandling. Planen ska bygga på en kartläggning som identifierar riskområden. I arbetet med planen ska barn och elever vara delaktiga. Planen ska utvärderas kontinuerligt.

Redovisning av anmälan till huvudman angående kränkande behandling 2015-01-01-2015-06-30

Utbildningsförvaltningen har rutiner för handläggning av anmälan om kränkande behandling vid kommunala skolor. Under perioden 2015-01-01 till 2015-06-30 gjordes totalt 285 anmälningar om kränkande behandling till huvudmannen. Av dessa gjordes 19 av förskolor, 261 av grundskolor, 2 av fritidshem och 3 av gymnasieskolor. Av de 285 anmälningarna är 148 stängda. En anledning till en låg andel stängda ärenden är att flera väljer att hålla ärendet öppet tills uppföljning av insatta åtgärder skett.

Översikt inkomna anmälningar angående kränkande behandling 2015-01-01 – 2015-06-30

Skolform	Antal	Stängda
Förskola	19	10
Grundskola	261	136
Grundsärskola		
Fritidshem	2	1
Gymnasieskola	3	1
Gymnasiesärskola		
Fritidsklubb		
Summa	285	148

Förskola

16 förskolor har anmält – 1-2 anmälningar/skola.

En ökning av antal anmälningar från föregående år kan konstateras. Under hela 2014 gjordes totalt 22 anmälningar. En förklaring till ökningen kan vara en ökad medvetenhet om skyldigheten att anmäla. Enheten för uppföljning och analys har fått i uppdrag att kartlägga föregående års anmälningar för att få en bild över vad anmälningarna gäller och vilka som gör anmälan. Flertalet av årets anmälningar handlar om incidenter mellan barn, anmälningarna görs både av förskolan och av vårdnadshavare.

Grundskola, fritidshem och gymnasieskola

Antalet anmälningar från grundskola och gymnasieskola motsvarar 2014, förutsatt jämn fördelning över året.

37 grundskolor gjorde 261 anmälningar, 2 fritidshem varsin anmälan och en gymnasieskola gjorde 3 anmälningar under den aktuella perioden.

När det gäller anmälningarnas fördelning över antalet anmälningar per grundskola gjorde 29 olika skolor 1-10 anmälningar, 5 skolor gjorde 10-20 anmälningar och 1 skola gjorde 40-50 anmälningar. Jämförande siffror från föregående år har inte redovisats.

Den allra vanligaste anledningen till anmälan är incidenter mellan elever och i de allra flesta handlar det om bråk mellan elever. Fysiska och verbala kränkningar är vanligast.

Anmälan till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet

Under perioden inkom 15 anmälningar gällande kommunala grundskolor. Av dessa är 8 stängda och 7 pågående. Anmälningarna rör kränkande behandling, men även elevers rätt till stöd i undervisningen. I två fall riktar Skolinspektionen kritik till huvudmannen.

Översikt anmälningar till Skolinspektionen samt Barn- och elevombudet 2015-01-01-2015-06-30

Skolform	Antal	Stängt	Kritikgrund Pers-elev	Pågående	Kritik ja
Förskola/kom nivå					
Förskoleklass/kom nivå					
Grundskola	14	7		7	2
Grundsärskola	1	1			
Gymnasieskola					
Gymnasiesärskola					
Fritid					
Grundskola (Fri)	5	1		4	
Gymnasieskola (Fri)	1	1			
Summa	15	8	0	7	2

För att få en bild av arbetsgången i ärenden som rör kränkande behandling i skolan beskrivs här två fall som har inkommit under det första halvåret. Fall 1 är en anmälan som gjordes av en vårdnadshavare till Barn- och elevombudet. Fall 2 är en anmälan som gjordes till huvudmannen av en skola. Fallen vill visa på olika typer av anmälningar och handläggningen av dessa.

Fall 1 – anmälan till Barn- och elevombudet om kränkande behandling vid en grundskola

Barn- och elevombudet (Beo) tar emot en anmälan där det uppges att en elev utsatts för kränkande behandling av andra elever under en längre tid. Anmälaren pekar ut ett antal elever som kränkt anmälares barn. Detta anses ha pågått under en lång tid, men förvärrats månaderna innan anmälaren väljer att göra en anmälan till Beo. Anmälaren uppger att kränkningarna varit verbala och fysiska. Beo startar då en utredning med syftet att fastställa om huvudmannen följt lagens krav när det gäller skolans skyldighet att förebygga och motverka kränkande behandling. Uppsala kommun ombeds som huvudman att i ett yttrande besvara ett antal frågor. Frågorna rör områden som om huvudmannen anser eleven blivit utsatt för kränkande behandling, huvudmannens uppfattning om vad som hänt, när huvudmannen fått kännedom om händelserna, om anmälan till huvudman gjorts av rektor, om huvudmannen gjort utredningar, om huvudmannen satt in åtgärder, hur åtgärderna följts upp, hur huvudmannen ser på resultatet av åtgärderna och hur skolsituationen ser ut för berörd elev. Frågor ställs även om skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling, hur den tagits fram, om eleverna varit delaktiga och hur planen använts i berört fall.

Huvudmannen avger ett yttrande med svar på frågorna tillsammans med dokumentation. Omedelbart då skolan fått kännedom om elevens utsatta situation har skolan startat en utredning och åtgärder satts in för att eleven ska känna sig trygg. Då anmälarna hävdar att kränkningarna pågått under flera år blir utredningen omfattande vad gäller dokumentation och samtal med elever och lärare/annan personal. Skolans utredning visar att skolan fått kännedom om elevens utsatta situation några månader innan anmälan till Beo görs. Rektor har då beslutat om åtgärder på gruppnivå för att lösa konflikten och gör bedömningen att inte göra en anmälan till huvudman.

Anmälarna får möjlighet att svara på huvudmannens yttrande. Anmälares synpunkter innehåller ytterligare nya uppgifter som inte tidigare tagits med i anmälan. Huvudmannen ombeds som tidigare att ge sin syn på de nya händelserna och besvara delar av ovanstående frågor utifrån de nya uppgifterna.

Huvudmannen besvarar Beos frågor och styrker svaret med dokumentation. Efter att skolan fått kännedom om att eleven uppger sig kränkt har skolan satt in åtgärder för att säkra elevens trygghet. Åtgärderna följs upp kontinuerligt av skolans trygghetsteam. Rektor och trygghetsteam har kontakt med vårdnadshavaren. Skolan utreder de händelser som uppkommit och sätter in åtgärder.

Anmälaren får möjlighet att ge sina synpunkter på yttrandet och huvudmannens ges möjlighet att ge sina synpunkter på dessa, vilket görs.

Anmälaren får möjlighet att ge sina synpunkter på huvudmannens nya yttrande, vilket görs. Beo väljer nu att informera om dessa enbart för kännedom. Några veckor senare återkommer anmälaren med ytterligare synpunkter. Även dessa väljer Beo att översända för huvudmannens kännedom. I detta fall, som i många andra fall, överensstämmer inte de bilder som finns av de situationer som uppkommit. Viktigt är att säkra elevens trygghet och sätta in åtgärder att förebygga konflikter som kan uppstå.

Beo bedömer inte att eleven utsatts för kränkande behandling i skollagens mening. Beo framhåller skolans skyldighet att utreda så fort det kommit till skolans kännedom att något barn eller elev känner sig kränkt. Utredningen ska ske skyndsamt och det krävs inga bevis om att en kränkning ägt rum för att en utredning ska inledas. För händelserna som ägde rum några månader innan anmälan gjorde inte skolan någon anmälan till huvudman eller startade någon utredning. Rektors förklaring till detta är att anmälaren tackat nej till samtal med trygghetsteamet. Rektor gjorde då bedömningen att inte starta en utredning och att inte göra en anmälan till huvudmannen. Däremot sattes åtgärder in. Beo menar att skyldighet att utreda föreligger även om vårdnadshavare, barn eller elever uppger att de inte vill att händelsen ska utredas. Den som utreder måste skaffa sig en självständig uppfattning om vad som hänt.

Beo anser att huvudmannen brustit i sin skyldighet att utreda omständigheter vid uppgift om kränkande behandling och i sin skyldighet att anmäla händelsen till huvudmannen. Uppsala kommun föreläggs att avhjälpa dessa brister vilket har gjorts.

Fall 2 – anmälan till huvudmannen om kränkande behandling

Rektor gör en anmälan till huvudman att en elev känner sig illa behandlad av några andra elever i klassen. I anmälan uppges vilken enhet som berörs, uppgifter om kontaktperson och vad anmälan avser. En utredning påbörjas omgående.

Anmälan registreras som ett ärende i DokÄ.

Skolans utredning visar att kränkande behandling kan konstateras. En elev känner sig ledsen och kränkt efter ett bråk som innehållit sparkar och knuffar. Eleven har vänt sig till elevhälsan för att få stöd. Händelserna har skett i mitten av terminen.

Skolan sätter in resurser i form av extra tillsyn av eleverna. Skolan påbörjar även strukturerade återkommande samtal med de inblandade med fokus på värdegrund- och relationsfrågor. Åtgärderna följs upp i slutet av läsåret. Uppföljningen visar att det inte förekommit mer bråk.

Ärendet avslutas.

Sammanfattning

De två fallen ger exempel på olika omfattningar av anmälningar om kränkande behandling. När det gäller anmälningar som görs till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet har de ofta föranletts av flera incidenter innan. Det är därför viktigt att skolorna har fokus på det förebyggande arbetet att motverka att kränkningar, diskriminering och trakasserier uppstår och ger all personal de förutsättningar som krävs för att bedriva ett aktivt förebyggande arbete. Det är även viktigt att skolorna följer rutiner i hantering av ärenden gällande kränkande behandling. Elevernas arbetsmiljö och känslan av att känna sig trygg i skolan är en viktig förutsättning för att tillgodogöra sig undervisning. Forskning visar att skolor som arbetar förebyggande med frågor som sociala relationer och en positiv skolmiljö ger eleverna bättre förutsättningar att nå goda skolresultat (Håkansson, J & Sundberg, D (2012): Utmärkt undervisning. Framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning, s. 86. Stockholm: Natur och Kultur). Skolinspektionens analys av elevenkäten 2014 visar att i skolor med en hög andel trygga elever finns även respekt för varandras olikheter och ömsesidig respekt mellan elever och lärare. Skolorna arbetar aktivt och målinriktat mot kränkande behandling. Få elever är rädda för andra elever eller personal på skolan. För skolor med hög andel otrygga elever gäller det omvända. Det finns samband mellan elevernas upplevda trygghet och skolans långsiktiga och aktiva arbete mot kränkande behandling. Ett annat orsakssamband finns mellan vårdnadshavarnas utbildningsbakgrund och elevers upplevda trygghet. Där fler upplever trygghet har vårdnadshavarna en högre utbildningsbakgrund. Faktorer som lärartäthet, behöriga lärare, skolstorlek och elevsammansättning visar inte på något samband med elevernas upplevda trygghet. Däremot finns ett samband mellan elevens bakgrund och upplevelsen av trygghet. Andelen svenskfödda elever med utlandsfödda föräldrar är lägre i de mest trygga skolorna. För svenskfödda elever med minst en svenskfödd förälder, samt utlandsfödda elever finns inget sådant samband. (Skolinspektionen (2015): Fördjupad analys 2015:2159).

Enkätresultat Uppsala kommun 2015 gällande trygghet, kränkande behandling och delaktighet

Översikt enkätsvar gällande trygghet, kränkande behandling och delaktighet

Skolform	Jag känner mig trygg i skolan (andel positiva svar)*	I min skola kan elever göra elaka saker mot varandra utan att de vuxna gör något åt det (andel positiva svar)*	I min skola kan lärare göra elaka saker mot eleverna utan att de vuxna gör något åt det (andel positiva svar)*	Vi elever får vara med i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (andel positiva svar)*	I min skola kan elever kränka varandra utan att någon lärare eller annan personal gör något åt det (andel positiva svar)*	I min skola kan lärare kränka elever utan att någon lärare eller annan personal gör något åt det (andel positiva svar)*	I min skola förekommer kränkande behandling (andel positiva svar)*
Årskurs 5 i grundskolan	93	20	6	72			
Årskurs 8 i grundskolan	90	29	15	55			
Årskurs 2 gymnasieskolan	89			47	15	12	16

*andel som svarat att påståendet stämmer helt och hållet eller ganska bra

Mätningen görs i grundskolans årskurs 5 och 8 samt i årskurs 2 i gymnasieskolan. På påståendet om eleverna känner sig trygga i skolan svarar 93 procent av eleverna i årskurs 5 och 90 procent av eleverna i årskurs 8 att det stämmer helt och hållet eller ganska bra. Motsvarande resultat i årskurs 2 i gymnasieskolan är 89 procent.

När det gäller elevernas uppfattning om elever kan göra elaka saker mot varandra utan att de vuxna gör något åt det svarar 20 procent att det stämmer helt och hållet eller ganska bra i årskurs 5 och 29 procent i årskurs 8. På påståendet om lärare kan göra elaka saker utan att de vuxna gör något åt det svarar 6 procent i årskurs 5 och 15 procent i årskurs 8 av eleverna att det stämmer helt och hållet eller ganska bra. Påståendena i gymnasieskolans enkät är annorlunda formulerade. På påståendet om elever kan kränka andra elever utan att lärare eller personal gör något åt det svarar 15 procent av eleverna att det stämmer helt och hållet, eller ganska bra. På påståendet om lärare kan kränka andra elever utan att andra lärare eller personal gör något åt det svarar 12 procent att det stämmer helt och hållet, eller ganska bra. På påståendet om det förekommer kränkningar på skolan svarar 16 procent av eleverna att det stämmer helt och hållet, eller ganska bra.

När det gäller elevernas delaktighet i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling så är andelen positiva svar i årskurs 2 i gymnasieskolan 43 procent. I årskurs 5 svarar 72 procent positivt på påståendet och i årskurs 8 är andelen positiva svar 55 procent. Andelen elever som svarar negativt eller som inte vet är 29 procent i årskurs 5 och 43 procent i årskurs 8. Motsvarande andel för gymnasieskolan är 47 procent.

Det är svårt att visa på samband mellan enkätsvaren gällande områdena trygghet, uppfattningen om kränkande behandling, elevers delaktighet i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling och antalet anmälningar som görs till huvudmannen angående kränkande behandling. Skolor som gör fler anmälningar till huvudman har varken högre eller lägre andel positiva eller negativa enkätsvar. Ett större antal anmälningar innebär inte att kränkande behandling är ett större problem på skolan jämfört med en skola som inte gör så många anmälningar. Det som kan konstateras är att antalet anmälningar inte står i proportion till antal skolor och antal elever. En förklaring kan vara vad som tolkas som

kränkande eller inte. Incidenter som uppstår som uppfattas som kränkande, reds ut på plats och anses avklarade. Kränkningar kan även vara svåra att upptäcka och den som är utsatt kan uppleva sig i underläge och ha svårt att försvara sig, eller tala om det. Det är därför viktigt att långsiktig och systematiskt arbete med att förebygga att kränkningar uppstår. Organisationen Friends menar att delaktighet är en framgångsfaktor i det förebyggande arbetet. Att involvera all personal på skolan, elever och vårdnadshavare är en framgångsfaktor (Friends (2015): Friendsrapporten 2015, s. 24.). Utifrån enkätresultaten gällande delaktighet kan man konstatera att det finns utrymme för utveckling utifrån den andel som svarar negativt på frågan eller som inte vet.

Det kan vara värdefullt att visa på mönster vad gäller likheter eller olikheter utifrån kön i det framtida analysarbetet. Från halvårskiftet införs därför en registrering av kön för skolklagomål och anmälan om kränkande behandling. När det gäller skolklagomål registreras vem/vilka klagomålet berör. När det gäller anmälan till huvudman, vem/vilka som berörs av kränkningen.

